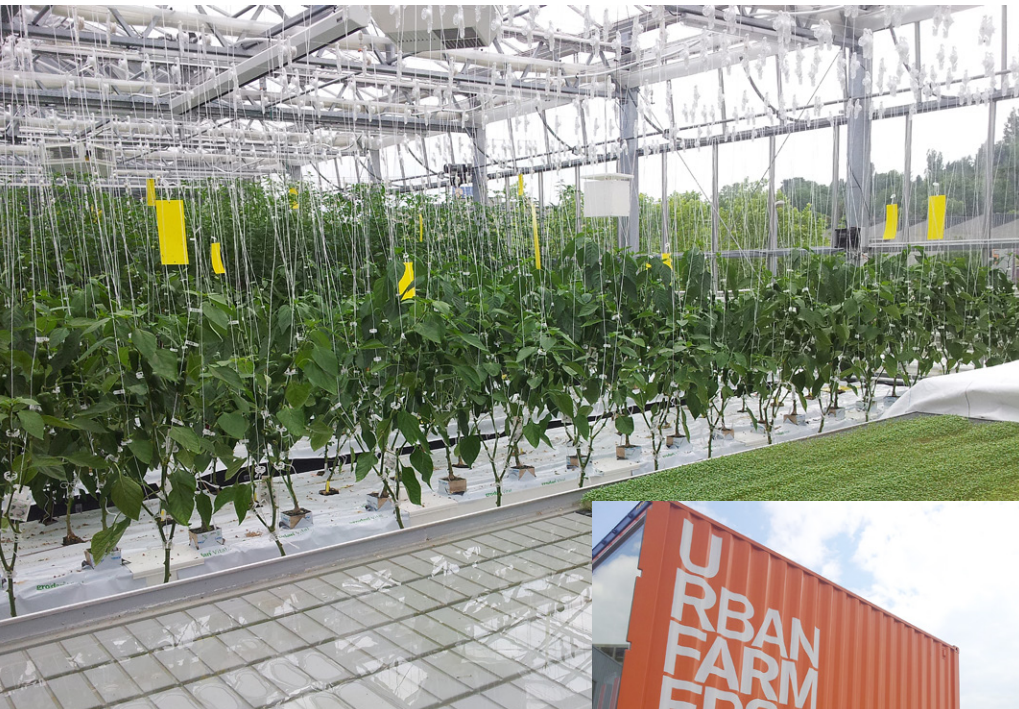

4-daagse reis naar Zwitserland en Bodensee

Van woensdag 30 juli tot zaterdag 2 augustus organiseert Studiekring Guvelingen in samenwerking met Alk Reizen een 4-daagse reis naar Zwitserland en Bodensee.

Dag 1 woensdag 30 juli

Vertrek om 6 uur aan de SOLV Tuinbouwschool, Diestersteenweg 146, 3800 Sint-Truiden.

Op de bus zijn ontbijtkoeken voorzien. **Rond 9 uur:** stopplaats Peppenhauzen. **Aankomst rond 11 uur** voor het middageten in Kandel op het fruitbedrijf Obst- und Spargelhof Zapf. Dit fruitbedrijf wordt gerund door Trudel und Michael Zapf. Naast een uitgebreide huisverkoop verzorgen ze ook een gastronomie waaronder een bakkerij en restaurant.

Om 13 uur vertrekken we naar Basel voor een bezoek aan Urbanfarmers. Dit nieuw project van Agroscoop, het Zwitsers onderzoekscentrum van het Ministerie van Landbouw, heeft als doel vis, groenten en fruit te telen in

serres op gebouwen in de stad. De naam Urbanfarmers betekent stadsboeren. Men beoogt het leveren van zeer verse producten binnen de 12 uur na oogst aan nabij gelegen restaurants en warenhuizen.

Migros, een grote warenhuisketen, verkoopt deze producten reeds in de vestiging in Basel. De interesse van de consument is zeer groot. Volgend jaar plannen zij op hun dak de bouw van een kas van 3000 m².

Om 17 uur is de aankomst in het hotel Leopoldhöhe in Weil am Rhein voorzien. Voor het avondeten is iedereen vrij om in de stad te gaan eten.

Steinobstcentrum Breitenhof

Dag 2 donderdag 31 juli

Het vertrek naar Zwitserland is voorzien **rond 7.30 uur**. In Wintersingen wordt het 'Steinobstcentrum Breitenhof' bezocht. Deze proeftuin voor steenfruit onderzoekt de mogelijkheden naar toepasbaarheid in de Zwitserse fruitteelt van de laatste nieuwigheden in kersen-, pruimen- en abrikozenteelt.

Bij de kersen worden de verschillende onderstammen en nieuwe kersensoorten uitgetest. Overkappingssystemen alsook irrigatiesystemen liggen in meerdere proeven. Druppelaars in vergelijking met sprinklers en bodembedekking met houtsnippers worden vergeleken.

Bodemmoetheid met kersen is er ook een actueel thema. Planten in verschillende type potten met turf in vergelijking met volle grond leveren bruikbare resultaten op.

Overkappingen met oprolsysteem.

Abrikozen genieten vandaag ook aandacht in België. Om hierin te slagen zal het vinden van aan ons klimaat aangepaste rassen prioritair zijn.

Bodemmoetheidsproeven.

Vorstgevoeligheid, vruchtzetting en -kwaliteit vormen hierbij de belangrijkste onderzoeksparameters. In Breitenhof worden hieromtrent meerdere rassen en onderstammen onderzocht.

In Steinobstcentrum Breitenhof lopen er ook proeven aangaande de teelt van abrikozen.

De nieuwe pruimenrassen worden onderzocht naar hun teeltmogelijkheden en hun marktwaarde. Onderstammen en vruchtdunningsproeven staan hierbij centraal.

Het inzaaien van gerooide percelen

Bloemenweide.

Bloemeneiland Mainau

Over een dam en een brug bereikt men vanaf de stad Konstanz het eiland. Ook is er op het eiland een haven waar de rondvaartboten afkomstig van de diverse plaatsen aan de Bodensee kunnen afmeren.

Het eiland Mainau was vanaf 16 voor Christus een Romeinse vlootbasis. De Romeinen controleerden vanaf deze basis de hele Bodensee. Vanaf de 8ste eeuw kwam het in bezit van het klooster der Benedictijnen van Reichenau. In 1272 werd het overgedragen aan de Commandeur der Duitse Ridderorde. Met de inbeslagname van kerkgoederen in de periode van Napoleon werd het eiland in 1806 aan het Groothertogdom Baden toegevoegd. Het werd een tweede verblijfplaats van telkens wisselende adellijke families. De familie Esterhazy's verkocht het in 1853 voor veel geld aan groothertog Friederich I von Baden. Hij gebruikte het van 1857 tot aan zijn dood in 1907 als zomerverblijf. Hij liet een park aanleggen met vele soorten tropische bomen, die hij merendeels zelf van zijn reizen meebracht. Friederich I von Baden maakte van Mainau een uniek park. Sinds 1932 is het eiland in bezit van graaf Lennart Bernadotte von Wisborg. Sinds 1974 is het eiland ondergebracht in een stichting met zijn naam.

Het 45 hectare grote eiland is in de loop der jaren in een bloemeneiland omgetoverd. Met de inkomsten van de inkomgelden (meer dan 1.500.000 bezoekers per jaar) financiert de stichting de tuinaanleg, de beplantingen en het onderhoud van de historische gebouwen. Het

barokslot uit 1746 wordt nog steeds door de graaf, die verwant is aan het Zweedse koningshuis, en zijn gezin bewoond. Het slot is om die reden dan ook gedeeltelijk toegankelijk voor publiek. Verder staat er op het eiland een prachtige barokkerk (gebouwd in 1732 door architect Johann Casper Bagnato), vele serres en een vlindertuin. Deze vlindertuin is aangesloten bij de International Association of Butterfly Exhibitors and Suppliers (IABES).

Voor de bloemen- en tuinliefhebbers is het eiland een bezoek meer dan waard. Van april tot oktober krijgt men er in ieder seizoen duizenden bloemen voorgeschoteld. In de lente narcissen, tulpen, hyacinten; daarna volgen in mei de azalea en rododendrons en vanaf juni allereerste zomerbloemen waaronder vele rozen om dan in de herfst over te gaan naar de dahlia's (200 soorten).

Ook is er een aanzienlijke verzameling van orchideeën te bewonderen (5000 soorten). Dat hier ook palm-, sinaasappel-, mandarijn- en citroenbomen groeien is het bewijs van het milde klimaat aan de Bodensee. ■

Het onderzoeksstation Agroscope in Wädenswil voert in Steinobstcentrum Breitenhof onderzoeken naar bacterievuurbestrijding uit.

Ontwikkeling van nieuwe middelen bij Syngenta in Stein bij Basel.

met een mengeling van Phazelia, mosterd en koolzaad voor één jaar heeft een ontsmettende werking. Eveneens heeft dit tot doel het aantrekken van wilde bijen voor de bestuiving van de naast gelegen aanplantingen.

Bacterievuur is een actueel thema in Zwitserland. De laatste 10 jaar zijn er voor meer dan 30 miljoen euro bomen gerooid. In een quarantaine kas zijn Gala bomen geplant. Door bewaring in frigo en het verlaten van planttijd-stip heeft men een langere bloeiperiode gecreëerd. Kunstmatig geïnfecteerde bomen worden met verschillende proefpreparaten behandeld.

Om 11 uur wordt in Stein bij Basel Syngenta bezocht waar we een lunch aangeboden krijgen via de vertegenwoordigers van Syngenta in België. Na het middageten daar wordt het bedrijf kort voorgesteld met vervolgens een

bezoek aan de onderzoekscellen en volledig automatische screeningskassen voor nieuwe producten. Om uit 1000 nieuwe moleculen een hopelijk succesvol preparaat te ontwikkelen verloopt er minimum 10 jaren met een kostenkaartje van minimum 280 miljoen euro. Afsluiten doen we in de proefvelden met een uitgebreide waaier van testvelden.

Rond 16 uur worden we ontvangen bij Tobi Seeobst AG in Bischofszell. Deze vroegere Genossenschaft is nu in privéhanden en verhandelt 30 % van het Zwitserse fruit. Naast appels verhandelen ze ook peren en steenfruit met in totaal om en bij de 38000 ton. Met meer dan 10 clubbrassen beheersen zij de markt. Voor de vrije rassen zullen ze hun verkoopstrategie verduidelijken. Een typisch fruitbedrijf in het Thurgau kanton is dat van Rita en Reinhard Barth op het Feierlenhof. Vele bedrijven zijn van veeteelt overgeschakeld naar

fruitteelt en baten veelal een gemengd bedrijf uit. **Rond 17 uur** wordt dit bedrijf bezocht waar we 's avonds kunnen aanschuiven aan het grillvuur. Naast het gemengd bedrijf combineren zij er ook een vakantieverblijf op de hoeve bij. Vakantiegezers kunnen er naar eigen wil al of niet meewerken en also kennis maken met de fruit- en veeteelt. Informatiepalen in en rond de aanplantingen verduidelijken de teelttechnieken waarbij vooral de milieuvriendelijke beschermingstechnieken veel aandacht krijgen. In combinatie met een streekproductenwinkeltje van zelf gemaakte fruitproducten bieden ze de toeristen een totaalpakket aan. Net zoals de ontwikkeling van het fruittoerisme in

Fruittelers Barth op het Feierlenhof en een voorlichter van Tobi Seeobst AG tonen hun nieuwe opkweekstelsel bij peren.

België speelt ook het Feierlenhof in op deze markt.

Teelttechnisch heeft dit bedrijf ook heel wat te bieden. Gala en Braeburn bepalen het hoofdaandeel van de appelteelt op dit bedrijf. Alles in een enkel rijstelsel en met hagelnetten beschermd. Opvallend is de algemene inzet van een intensieve behandeling van de groeiremmers Regalis.

Een groot gedeelte van de oppervlakte wordt ingenomen door peren waaronder Conference, Kaiser Bosc en Williams. De nieuwe aanplantingen worden aangelegd volgens een Belgisch teeltstelsel. Een kruising tussen een V-haagsysteem en een kandelaarsysteem. De 2 koptakken worden geleid via acacia stokken waarbij deze telkens een kruising maken met een koptak van de vorige boom en de volgende boom met een plantafstand van 1,5 op 3,5 m. Als belangrijkste reden voor de

keuze van dit systeem is de open boom. Enerzijds voor een goede belichting maar anderzijds ook voor het snel opdrogen van de vruchten om ruwschilligheid te voorkomen. Deze problematiek is blijkbaar een algemeen voorkomende problematiek bij de Conference teelt. Zo erg zelfs dat sommige bedrijven hun volwassen Conference aanplantingen omenten.

Met de overzetboot over de Bodensee keren we 's avonds terug naar Duitsland voor overnachting in Friederichshafe.

Dag 3 vrijdag 1 augustus

Bayway ontvangt ons in Obst- und Hopfenzentrum in Tettang voor een korte voorstelling van de fruitteelt en

Hubert Bernhard in Kressbronn (midden) en Klaus Altherr (rechts) van WOG Raiffeisen eG.

de vermarkting in het Bodensee gebied. In het Bodensee gebied maakt de appelteelt het hoofdaandeel uit van de fruitteelt. De perenteelt neemt eerder af door een aantal problemen zoals bacterievuur

en de vorstgevoeligheid. Toch beginnen een aantal bedrijven met nieuwe perenrassen zoals Cepuna en Celina.

In de appelteelt nemen de clubrassen zoals Kanzi en Greenstar een belangrijk deel in. Greenstar kent zelfs nog een uitbreiding. De aandacht in de vermarkting van dit ras bepaalt de toenemende interesse. Attractieve verpakkingswijzen waarbij Greenstar in combinatie met enkele appels van een roodkleurig ras worden aangeboden, zet de consument aan tot kopen.

Het Bodensee gebied is ook bekend voor de hopteelt. De plaatselijke brouwerijen, meestal kleinere, verkiezen deze hop vooral voor de smaak in plaats van de ingevoerde.

Eén van de fruitbedrijven die we bezoeken is dat van Hubert Bernhard in Kressbronn. Op dit vrij grote bedrijf worden appels, peren, aardbeien, stekelbessen, rode bessen en 7 ha hop geteeld. Voor de afzet van producten is dit bedrijf lid van de coöperatie maar heeft het ook een uitgebreide thuisverkoop in de boerderijwinkel.

Rond de middag genieten we van een lunch in het "Aussichtsgaststätte Max und Moritz" (Weinbichl 6, 88079 Kressbronn). Van op de heuvel is er een prachtig zicht over de aanplantingen en het meer.

Toeristisch is het Bodensee gebied vooral bekend voor het bloemeneiland Mainau. Mainau is een eiland in de Bodensee, het meer ligt op de grens van Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland.

Met een toeristische overzetboot van in Meersburg wordt Mainau in de namiddag bezocht. **Om 18 uur** keren we per boot terug naar Meersburg.

Dag 4 zaterdag 2 augustus

Na het ontbijt wordt de terugreis ingezet met halfweg nog een tussenstop met een bezoek aan fruitbedrijf Obstbaubetrieb Markus Gruber (Tannenhof 1, 74182 Obersulm-Eschenau).

Om 11 uur is er een rondleiding op het fruitbedrijf (met appels, wijnbouw en restaurant) onder leiding van voorlichter Norbert Fischer (WOG Raiffeisen eG).

Om 12.00 uur tot 13.30 uur is er de mogelijkheid voor het nemen van een middagmaal.

Eddy Leclere
Studiekring Guvelingen

Deelname

€400 in tweepersoonskamer voor leden Studiekring Guvelingen, voor niet-leden: €430. Voor een eenpersoonskamer is een toeslag van €115.

Inbegrepen: busreis met ontbijt op de bus tijdens heenreis, 3 hotelovernachtingen met ontbijt en middagmaal op donderdag en vrijdag, de toeristische rondleidingen met gidsen en dranken op de bus.

Inschrijven, vóór 9 juli 2014, kan via info@stugu.be of tel. 0498/93.78.98

Een verzicht om bij weg te dromen ...